

Ľudské práva

V minulosti boli ľudské práva priznávané iba vládcovi a šľachte, zatiaľ čo obyčajným ľuďom len v malej miere, prípadne boli celkom upierané.

Takéto vnímanie sveta je zaznamenané už z roku 1686 pred Kristom - Chammurapiho zákonník - zbierka právnych ustanovení, ktoré sa dotýkajú rôznych oblastí života babylonskej spoločnosti. Kráľ Chammurapi vládol v Starobabylonskej ríši 42 rokov.

Zákonník rozdeľoval vtedajšie obyvateľstvo Babylonie do troch skupín:

- awilum – privilegovaná a najbohatšia vrstva, priestupky voči nim sa riešili formou odvety (oko za oko, zub za zub)
- muškéni – nepriviligované slobodné obyvateľstvo, priestupky voči nim sa riešili formou pokuty
- otroci – neslobodné obyvateľstvo, priestupky voči nim sa riešili formou pokuty platenej ich pánovi, otrokov bolo ďalej možno kupovať a dediť, sami otroci mohli mať vlastný majetok a mohli sa ženiť so slobodnými ženami.

Tento zákonník sa dnes nachádza vo Francúzsku, v Louvri. Ide o čiernu horninu vysokú 2,25 m umiestnenú do zeme na verejnom mieste do ktorej boli klinovým písmom vytesané právne ustanovenia.

Ľudské práva sú základné práva a slobody, ktoré:

- patria každému človeku od narodenia bez ohľadu na jeho rasu, pohlavie, etnickú, národnostnú alebo štátnu príslušnosť,
- sú neodňateľné (nikoho nemožno týchto práv pozbaviť),
- nescudziteľné (nemožno ich previesť na iného),
- nepremlčateľné (ich trvanie je počas života človeka časovo neobmedzené)
- nezrušiteľné (existujú nezávisle od vôle zákonodarcu, ktorý ich uznáva, ale nemôže ich zrušiť).

Pre formovanie ľudských práv mali význam viaceré dokumenty:

1215 - anglická **Magna Charta Libertatum**, ktorú podpísal kráľ Ján I. Bezzemok pod nátlakom anglickej šľachty. Bol to krutý kráľ a robil všetko vo svoj prospech. Preto sa jeho šľachta a okolité krajiny vzbúrili. Dokument okrem iného ustanovoval, že žiaden slobodný obyvateľ nesmie byť prenasledovaný alebo zatknutý bez zákonného rozsudku. Považuje sa za začiatok demokracie v Anglicku. Dokument sa stal základom anglického a amerického práva.

1789 - „Ľudia sa rodia a zostávajú slobodní a rovní pred zákonom.“ Deklarácia práv človeka a občana prijatá francúzskym Ústavodárnym národným zhromaždením.

1948 - **Všeobecná deklarácia ľudských práv** prijatá Organizáciou spojených národov. Vymenúva základné ľudské práva, akými sú rovnosť ľudí, náboženská sloboda, odmena za vykonanú prácu, právo na odpočinok, právo na bezplatné základné vzdelanie, ...

Zdroje:

http://ludskeprava.euoiuris.sk/index.php?link=vseob_lud_prava

https://sk.wikipedia.org/wiki/Chammurapiho_z%C3%A1konn%C3%ADk

https://www.minv.sk/?ros_vsetky-spravy&sprava=spoznajte-oblasti-neziskoveho-sektora-na-slovensku-ludske-prava

ab